

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Alf-Petter Tenfjord
Kommunal- og samordningsstaben

Innvalgstelefon
73199109

Vår dato
15.12.2014
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2014/4396-320
Deres ref.

Kommunene i Sør-Trøndelag
v/ordførere og rådmenn

Kommunereformen - om prosessene høsten 2014 og videre arbeid

Vi viser til oppstarts samlingen 26. august for kommunereformarbeidet og brev fra oss 18.09.2014 med beskrivelse av opplegget for fylket 2014-2016. Hensikten med dette brevet er å:

- Gi kommunene vår tilbakemelding om prosessene i høst.
- Klargjøre noen punkter som er viktige for kommunenes videre prosesser.

Vi oppfordrer til at dette brevet også deles ut til kommunestyrets representanter.

1. Prosessene i fylket så langt – oppstartsfasen og første dialogfase

Forventningene i tidlig fase var at dere skulle sikre lokal forankring og eierskap til kommunereformen. Fylkesmannen vil rose kommunene for at dere raskt har tatt et organisatorisk grep, ved å fremme sak for kommunestyrene og vedta en organisering av arbeidet.

De aller fleste kommunene har også kommet godt i gang, med grunnlag i en plan for prosess, til å jobbe fram utfordringsbilder lokalt/regionalt og involvere innbyggere i diskusjonene gjennom folkemøter og innbyggerundersøkelser. Mange kommuner har også i løpet av høsten hatt ett eller flere sonderingsmøter med nabokommunene, og det ser ut til at dette skjer i en åpen tone.

Fylkesmannen vil oppfordre kommunene til å fortsette sitt arbeid med kunnskapsgrunnlag, involvering av innbyggere og avklaring av ulike retningsalternativer for ev sammenslåinger. Det er svært viktig å holde fast i utfordringsbildet dere vil møte de neste ti-årene. Videre er det viktig å styrke åpenhet og tillit for å få gode dialoger. Hva er god kommuneinndeling dersom vi setter innbyggerne i sentrum, eller dersom vi spør om hva som gir slagkraft for kommunene sett i et Trøndelagsperspektiv?

Vi ser at det er variasjon mellom kommunene når det gjelder avsatt kapasitet til å arbeide med reformen. Vi oppfordrer til å få satt hele/deler av kapasiteten til en kontaktperson, fordi det gir best mulighet til å lage et godt beslutningsgrunnlag. Det er også tildelt skjønnsmidler til dette.

På fylkesnivået følger Fylkesmannen sammen med KS opp aktiviteter som står i prosjektplanen. Fylkesmannen har i høst hatt tre møter med fylkeskoordineringsgruppen. Gruppen er enig om at det er ønskelig med et tydelig fylkesgrep på reformen, dvs at prosessene i kommunen er så samkjørt som mulig og at vi finner løsninger som tjener innbyggerne totalt sett i fylket.

Videre er det holdt to møter i et eget forum for kommunenes prosjektledere for å dele erfaringer og bygge kunnskap. Neste samling blir 8-9. januar og invitasjon er sendt ut.

2. Nasjonale rammebetingelser

Framdriftsplanen som Stortingets flertall har vedtatt, bygger på at skal komme flere faglige utredninger som innspill til Stortingsmeldingen våren 2015 om nasjonale prinsipper for oppgavefordeling og administrativ inndeling. Nå har en god del av disse rapportene kommet, og du finner dem her: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/kampanjer/kommunereform.html?id=751048>. Blant annet gjelder dette sluttrapporten fra ekspertutvalget for kommunereformen og rapport fra Møreforskning om regionalt folkevalgt nivå.

Det har også kommet flere andre faglig innspill, bl.a.:

- Rapport fra fylkesordførerne om regionalt folkevalgt nivå
- Rapport fra NHO om bolig- og arbeidsmarkeder

I tillegg vil KS gi innspill til Regjeringen om oppgaver/roller, og andre interessepolitiske organisasjoner komme med sine innspill.

Det kan være krevende å vente på avklaringer, men det vi ser nå er en normal politikkutformingsprosess der aktører både i det politiske systemet og ulike typer interesser søker å påvirke sluttresultatet. Diskusjonen om oppgaver mv er ennå ikke slutført, her arbeides det i Regjeringsapparatet. Alle rammebetingelser skal uansett være avklart før kommunene fatter sine endelige vedtak.

For Fylkesmannen er det viktig å si at kommunene nå må kjøre sine prosesser.

Fylkesmannen mener det er trygt å kunne legge til grunn lokalt at:

- Stortingets flertall mener at sterke primærkommuner er hovedalternativet for videre forvaltningsutvikling i landet.
- Målene med reformen ligger fast og kommunen skal styrkes om innbyggernes viktigste offentlige organ.
- Oppgavefordelingsutvalgets retningslinjer for hvor oppgaver bør legges i forvaltningen, bl.a. at oppgaver skal legges på lavest mulige effektive nivå <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/dok/nouer/2000/nou-2000-22/1.html?id=143240>
- Alle pågående reformprosesser som berører oppgavefordeling og administrativ inndeling i offentlig sektor (bl.a. regional stat) samordnes mot kommunereformen.
- Det virker å være bred enighet om at ekspertutvalgets kriterier for god kommuneinndeling skal legges til grunn
 - basert på beskrivelser av kommunenes utfordringsbilde, kriteriesettet og dagens oppgaver - ligger det tunge begrunnelse for et behov for endringer i kommunestrukturen.
 - det er godt begrunnet at staten må redusere detaljstyringen og øke kommunenes handlingsfrihet - gitt større kommuner.
- Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder for å sikre helhetlig areal- og transportplanlegging.

- Vi må en kommunestruktur som samlet sett bygger opp under et slagkraftig Trøndelag, underbygger Trondheims rolle som motor i samfunnsutviklingen og som forsterker relasjonen mellom storby, regionsentra og omlandet.

3. Statusrapportering fra kommunene den 1. februar 2015

Stortinget har lagt opp til en stram tidsplan for reformen. For å få et godt kunnskapsgrunnlag for beslutningsfasen, som også kan benyttes under kommunevalgkampen høsten 2015, anbefaler Fylkesmannen at mest mulig av kommunenes beslutningsgrunnlag er klarlagt til sommeren 2015. Dette må ses opp mot hvor mye av nasjonale rammebetingelser som er avklart.

Kommunene er bedt om å rapportere hvor langt de har kommet i sitt arbeid til 1. februar. Fylkesmannen vil be om vedtak fra kommunestyrene som omfatter:

- Alternative geografiske retningsvalg som kommunen vil prioritere å gå videre med for å utrede/klargjøre.
- Begrunnelser, kunnskapsgrunnlag og forutsetninger for dette.
- Hvilken dialog som er gjennomført med nabokommunene forut for kommunestyrets behandling.
- Hvilket behov som kommunen ser for konsekvensanalyser av de ulike alternativene, kunnskapsbehov kommunen ellers har og ev særskilte problemstillinger som må avklares.
- Beskrivelse av vegen videre fram mot endelig vedtak i kommunestyret, herunder dialog med nabokommunene.
- Behovet for bistand fra Fylkesmann og KS.
- Konklusjon mht om det er aktuelt for kommunen/naboer å ha kommunestyrevedtak om sammenslåing allerede i 2015.

Kommunestyrenes vedtak sendes til fmstpostmottak@fylkesmannen.no

4. Samling for formannskapene 12. februar

På bakgrunn av rapporteringen 1. februar, vil Fylkesmannen og KS i fellesskap holde en samling for kommunene der formannskapene inviteres særskilt. Konferansen vil bli holdt som dag 2 på KS strategikonferanse 12. februar.

Hensikten med dagen er å få fram innspill til de strategiske analyser og veivalg som kommunestyrene hver for seg og sammen skal ta. Tema som tas opp er status for nasjonale rammebetingelser, Fylkesmannens vurderinger av kommunenes rapportering og åpen drøfting om status/prinsipper for reformen.

Et utkast til program følger vedlagt. Påmelding må skje på denne linken <http://ks.event123.no/SorTrondelagStrategikonferansen2015/>

Fylkesmannen vil via skjønnsmidlene dekke dagpakkeprisen for kommuner som deltar med mer enn to folkevalgte.

5. Prosessen videre i 2015-2016

Det er viktig at kommunene etter 1. februar utreder sine retningsvalg. Det er naturlig da at prosessene i større grad samkjøres mellom nabokommuner. Forpliktelsene i prosessene vil øke og kommunene bør se på intensjonsavtaler som et verktøy til å beskrive plattformen en ny kommune kan bygge på. Dette kan igjen brukes i innbyggerinvolveringen.

Basert på behandling på KS høstkonferanse og i fylkeskoordineringsgruppen, gjøres følgende endringer i framdriftsplanene:

2015

- Fylkesmannen vil gi en vurdering av det samla bilde i fylket pr 1/2.
- Fylkesmannen og KS samarbeider om en samling for alle kommuner 12/2
- Kommunene bes om gi en kort underveisrapportering pr 1. juli 2015
- Fylkesmannen anbefaler at kommunene har kommet lengst mulig i sine prosesser (kunnskaps-/beslutningsgrunnlag/innbyggerinvolvering) til 1/7
- Folkevalgtopplæringen blir sentral for å sette nye kommunestyre raskt inni forventninger til framdrift og oppdraget de har fått

2016

- I løpet av 1. tertial 2016 skal alle kommunestyre behandle en sak om sammenslåing av kommuner.
- Frist for innsending av endelig vedtak fra kommunene til Fylkesmannen blir 1. juli 2016.

6. Faglig og økonomisk støtte til kommunene

Tilbudet står ved lag at Fylkesmannen og KS kan bistå kommunene i prosessen dersom det er ønskelig. Kunnskapsgrunnlag og andre verktøy kommunene kan bruke (veileder til prosessen mv) finnes på www.kommunereformen.no og <http://distriktssenteret.no/temaer/kommunereform/>

Når det gjelder økonomisk støtte, så er kommunene via skjønnsmidlene tilført 200 000 kr for 2014. Det vil bli gitt økonomisk støtte på 400 000 kr til kommunene i 2015 basert på følgende kriterier:

- støtten skal brukes til internt frikjøp av ressurs til reformarbeidet
- støtten kan brukes til deltakelse på samlinger i regi av KS/Fylkesmannen
- støtten gis kun til kommuner som 1. februar vedtar at de vil utrede sammenslåing, og som starter opp og deltar i en prosess sammen med annen kommune/andre kommuner for å lage et beslutningsgrunnlag for en ev ny kommune.

Med hilsen

Jørn Krog
Fylkesmann

Alf-Petter Tenfjord
direktør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

2 vedlegg

Kopi med vedlegg (via e-post):

- Fylkesordfører og fylkesrådmann,
- Fylkeskoordineringsgruppen, Distriktssenteret, KS Sør-Trøndelag
- Tillitsvalgte (hovedsammenslutninger Sør-Trøndelag) og regionrådene

Vedlegg 1**Rammeprogram - formannskapssamling 12. februar 2015**

Sted: Scandic Lerkendal

08.30-09.00 Kaffe/te og noe å bite i

09.00-09.10 *Velkommen og opplegget for dagen v/KS og fylkesmannen*

Status nasjonale rammebetingelser

Ordstyrer: styreleder KS

09.10-09.40 *Synspunkter fra KS til pågående prosesser*
v/Helge Eide, områdedirektør interessepolitikk

09.40-10.15 *Fra ekspertutvalg til stortingsmelding – hvilke rammebetingelser gjelder for kommunenes prosesser?*
v/departementsråd Eivind Dale, kommunal- og moderniseringsdepartementet

10.15-11.00 *Åpen diskusjon og drøfting*

11.00-11.20 Pause

Status reformen i Sør-Trøndelag og prinsipper for ny kommunestruktur

Ordstyrer: Fylkesmannen

11.20-12.00 *Fylkesmannens bilde av status i fylket og FMs vurderinger av hvor vi står*
v/prosjektleder og fylkesmannen

12.00-13.00 Lunsj

13.00-15.00 *Diskusjon i plenum og grupper (pauser innlagt)*

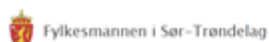
Noen forberedte innlegg, bl.a. fra Trondheim

Diskusere hvilke prinsipper og rammebetingelser som er viktig for en helhetlig kommunereform og hvordan det videre arbeidet konkret bør innrettes i fylket

15.00-15.15 Oppsummering av dagen ved fylkesmannen

Takk for i dag v/styreleder i KS Sør-Trøndelag

Vedlegg 2

Fase 3 - Utretnings- og utviklingsfase ETTER 1. februar og ut 2015

Våren 2015 (før valget)

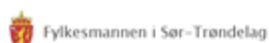
- Kartlegging av utfordringsbilde forts inkl. konsekvensanalyser
 - (Forpliktende) drøftinger og samkjøring med valgte nabokommuner
 - Informasjon/høring i lokalsamfunnet - innbyggerundersøkelser
1. FM vil vurdere det samla bilde i fylket pr 1. februar
 2. Egen samling for alle kommuner februar/mars (dato kommer)
 3. Første juli - kort underveisrapportering fra kommunene

Mest mulig
klarlagt
beslutnings-
grunnlag til
1. juli

Høsten 2015 (Etter valget)

- Nye kommunestyre konstitueres i oktober/november
- Folkevalgtopplæring med ekstra fokus på kommunereformen
- Planstrategiene 2017 blir sentrale
- Informasjon/høring i lokalsamfunnet

14.11.2014

Fase 4 – Beslutningsfase – LØP 1

- Ved lokale vedtak om sammenslåing høsten 2015, vil Regjeringen legge til rette for nasjonalt vedtak om sammenslutning (ved kongelig resolusjon) våren 2016.
- Dette krever likelydende vedtak i kommunene

((Regjeringen kan ikke i dag love at vedtak i januar/februar 2016 vil kunne bli vedtatt ved kongelig resolusjon våren 2016. Kommunale vedtak som kommer for sent til å komme med i kongelig resolusjon om kommunesammenslåinger våren 2016 vil måtte vente til proposisjonen som fremmes våren 2017))

14.11.2014

Fase 4 – Beslutningsfase – LØP 2

- I løpet av 1. tertial 2016 skal alle kommunestyrer behandle en sak om sammenslåing av kommuner
- De kommuner som ønsker sammenslåing må fatte likelydende vedtak. Dette legger grunnlag for selve sammenslåingsprosessene etter inndelingslova.
- Frist for innsending av vedtaket til FM: **1.7.2016 (det tilbys mal og veiledning mht utforming av vedtakene).**
- Høsten 2016: Fylkesmannen oppsummerer vedtakene fra 25 kommuner og sender over til KMD sin vurdering innen **31.12.2016**. Fylkeskoordineringsgruppen brukes fortsatt som referansegruppe.